

CRONICA ACTIVITĂȚII ȘTIINȚIFICE A SECȚIEI DE ISTORIE PE ANUL 1975

Cronica de față își propune să facă, ca și cele din anii trecuți, o sumară trecere în revistă a activității științifice desfășurate de colectivul secției.

I. Cercetări științifice

a) Cercetări arheologice

- Doina Sava Ignat: Săpături arheologice în comuna Suplacu de Barcău; cercelarea unei așezări neolitice.
- Nicolae Chidioșan: Săpături arheologice în hotarul satului Tășad, în așezarea hallstattiană și dacică.
- Sever Dumitrașcu: Săpături arheologice la Biharea — Cetatea de pământ în punctele: incinta cetății, Sector A și zona de vest; în așezarea din partea de nord-est a cetății, punctul Baraj, Grădina C.A.P.-Biharea.

b) Săpături de arhivă

- Liviu Borcea: Raporturile lui Mihai Viteazul cu Bihorul și Oradea; Rivalitatea turco-austriacă în problema demolării Cetății Săcuieni (1660—1664); Istoricul localităților din Bihor în evul mediu; Depistarea de documente privind istoria Bihorului feudal.
- Viorel Faur: Viața muzicală a Bihorului între 1849—1918; Ecoul războiului de independență în Bihor; Preocupările etnografice și folcloristice ale membrilor Societății de lectură din Oradea (1852—1975); Țările române pe o hartă din 1683.

- Ioan Marinescu: Aspecte ale luptei muncitorilor ceferiști din Oradea și Bihor (1933); Mișcarea antifascistă din Bihor în perioada 1933—1940; Viața economică, politică, socială și culturală a Bihorului între 1940—1944; Acțiuni militare întreprinse de armata română pentru eliberarea Țării Crișurilor (1944); Dezvoltarea economică, socială și culturală a Bihorului în anii construcției socialiste.

II. Lucrări științifice apărute în 1975

- Liviu Borcea: *Contribuții la istoria politică a Bihorului în epoca lui Mihai Viteazul — 1598—1606* (Contributions à l'histoire politique du Bihor pendant l'époque de Mihai Viteazul — 1598—1606); *Considerații pe marginea reglementării urbariale a satului Luncșoara* (1772), în *Crisia*, V, Oradea, 1975.
- Nicolae Chidioșan: *Un templu megaron din epoca bronzului, cultura Otomani de la Sălacea* (Ein in Sălacea entdeckter megaron-tempel der Bronzezeit); *Cărucioare miniatură din lut aparținând culturii Otomani* (epoca bronzului) de pe teritoriul României (ambele în colaborare).
- Sever Dumitrașcu: *Tezaurul de podoabe dacice de argint de la Săcălăsău Nou, j. Bihor* (The Dacian Silver Jewel — Treasure from Săcălăsău-Nou, J. Bihor" în *Crisia*, V, Oradea, 1975, pp. 45—67 (în colaborare cu E. Molnar); *Noi considerații asupra dacilor liberi din nord-vestul României*, în *Satu Mare, Studii și Comunicări*, III, Oradea, 1975; *Așezarea neolitică Tisa de la Sintana — Holumb, jud. Arad*, în *Banatica*, Cluj, 1975; *Activitatea cultural-educativă a Muzeului Țării Crișurilor din Oradea*, în *Muzeul Național, București*, 1975.
- Viorel Faur: *Pagini din viața muzicală a Bihorului între anii 1849—1918*, în *Reuniunea de cîntări „Hilaria” din Oradea (1875—1975)*, Oradea, 1975, p. 55—176; *Din istoricul preocupărilor etnografice și folcloristice referitoare la așezările din depresiunea Beiușului (1816—1918)*, în *Biharea*, Oradea, 1975, p. 107—118; *Istoricul bibliotecii Societății de lectură din Oradea* (Der geschichtliche Werdegang der Lesegellschaft ans Oradea), în *Crisia*, 1975, p. 145—153; *Precizări*

referitoare la activitatea Casinei Române din Beiuș (Genaue Auguben bezüglich der Tätigkeit des rumänisches Kasinos aus Beiuș), în *loc. cit.*, p. 153—161; *Despărțămîntul orădean al „Astrei”* (1900—1918), în *loc. cit.*, p. 279—287; *Presa românească din Oradea despre mișcarea memorandistă* (Die rumänische Presse aus Oradea über die memorandische Bewegung), în *Banatica*, Cluj, 1975.

Doina Sava Ignat: *Colecția veche neolitică a Muzeului Țării Crișurilor*, în *Crisia*, V, 1975

III. Lucrări științifice elaborate în 1975

Liviu Borcea: Urmările campaniei lui Gheorghe Rákóczi al II-lea în Polonia asupra părților sălmărene (1658—1660); Valențele relației muzeu-școală în formarea noțiunilor de istorie la cls. V—VII.

Nicolae Chidioșan: Depozitul de bronzuri de la Mișca, jud. Bihor.
Sever Dumitrașcu: Fibule romane de tipul cu capele de ceapă descoperite în Crișana; Geto-dacii și limita pătrunderii celtice în sec. IV—III. î.e.n. în Crișana, comunicare pregătită pentru Simpozionul „Geto-dacii în sec. IV—III. î.e.n.”, Cluj, 17—18 noiembrie 1975; Istoria și cultura geto-dacilor în sec. III. î.e.n.—sec. I. e.n. în Crișana, raport regional pregătit pentru Colectivul IV al Institutului de Arheologie: „Istoria și cultura geto-dacilor de la Dromichaites la Decebal”, 2—4 decembrie, 1975, București; Cetăți dacice în Crișana (Dacian fortifications in Crișana), lucrare pentru volumul *Thraco-Dacia* (ce urmează să apară la București în 1976, pentru al II Congres Internațional de Thracologie); Dacii liberi din vestul și nord-vestul României în sec. II—IV î.e.n. (Les Daces libres de l'Ouest et Nord-Ouest de la Roumaine, II—IV siècles n.é), comunicare pregătită pentru al IX Congres Internațional de Științe Preistorice și Protoistorice, Nice, Franța, 13—18 septembrie 1976.

Viorel Faur: Din istoricul vieții muzicale beiușene (1866—1918). Înființarea și activitatea despărțămîntului din Ceica al „Astrei” între anii 1910—1914; Primele statute ale Societății de lectură din Oradea (1849); Istoricul preocupărilor muzeistice românești din Bihor (1853—1918).

- Ioan Marinescu: Lupta muncitorilor ceferiști din Oradea și Bihor și ecoul ei pe plan național.
- Gheorghe Gorun: A. Răduțiu, Gyemant L., Un nou Supplex Libellus Valachorum (recenzie).
- Barbu Ștefănescu: Olimpiu Matichescu, Opinia publică internațională despre dictatul de la Viena (recenzie).

IV. Participări la sesiuni științifice

- Sever Dumitrașcu: A existat un drum roman între Aquincum (Pannonia romană) și Porolissum (Dacia romană) pe Crișul Repede, comunicare prezentată la Simpozionul în *memoriam Constantin Daicoviciu*, Caransebeș, 12—13 aprilie 1975; Noi descoperiri și cercetări arheologice privind istoria dacilor liberi din nord-vestul României, comunicare prezentată la sesiunea științifică Istoria și arheologia Daciei romane, ținută între 9—11 mai 1975 la Sarmizegethusa-Ulpia Traiana, Hațeg — Hunedoara; Oradea în epoca post-romană, comunicare ținută la a XII Sesiune științifică a Institutului pedagogic din Oradea, 24—25 mai, Oradea, 1975.
- Viorel Faur: Centenarul Reuniunii de cîntări „Hilaria”, ținută la simpozionul Hilaria, din cadrul festivalului *Crisia*, Oradea, noiembrie, 1975; participarea la Zilele culturii populare bihorene, dec. 1975.
- Ioan Marinescu: comunicare prezentată la Sesiunea de comunicări și referate: Semicentenarul înființării Căminului muncitoresc din Oradea, noiembrie, 1975.

V. Expoziții temporare

1. Îmbunătățirea expoziției de bază. Reorganizarea expoziției de istorie contemporană.
2. Expoziție de ceasuri (în colaborare cu secția de artă)
3. Istoriografia română despre 9 mai 1877 — 9 mai 1945
4. Monumente istorice din județul Bihor (în colaborare cu secția de etnografie)
5. Semicentenarul Căminului Muncitoresc (în cadrul Clubului Muncitoresc „Constructorul” Oradea)

6. Centenarul Reuniunii de cîntări „Hilaria“
7. Retrospectiva revistei *Familia*, 1865—1975
8. Mihai Viteazul și epoca sa
9. Săpăturile arheologice de la Tășad
10. S-a colaborat la organizarea și îmbunătățirea expozițiilor de istorie militară din Oradea, a grănicerilor din Oradea și a militarilor din Ineu, j. Arad.

Prezenta cronică consemnează doar activitatea științifică și expozițională a secției de istorie pe 1975.

Menționăm că personalul științific al secției de istorie a susținut în mediu rural și urban un număr de 60 expuneri, a organizat 18 brigăzi muzeistice, 50 de lecții tematice și a publicat 67 materiale de popularizare în presă, a susținut lectorate în cadrul Universității Populare din municipiu și județ, inclusiv un curs la muzeu, cu tema „Istoria Oradiei și Bihorului“, a efectuat ghidaje tematice etc.

DOINA IGNAT SAVA